ÅRSPLAN REINLI BARNEHAGE

BARNEHAGEÅRET 2025-2026

REINLI BARNEHAGE
VI HAR ALLTID BARNTS BESTE I FOKUS
TRYGGHET
I barnehagen vår skal alle barn og voksne hver dag føle seg sett, hørt og verdsatt
RESPEKT
GLEDE
Medbestemmelse

Innhold

FORORD **5**
VELKOMMEN TIL REINLI BARNEHAGE **6**
DIVERSE INFORMASJON OM MYE OG MANGT I BARNEHAGEN **7**
ÅPNINGSTID OG OPPHOLDSTID 7
KJERNETID 7
HÅNDVASK 8
FERIE OG FRAVÆR 8
KOMMUNIKASJON BARNEHAGE-HJEM 8
NETTBRETT, MOBIL OG SMARTKLOKKER 8
ANSVAR FOR KLÆR, UTSTYR OG LEKER 9
TOBAKKSFORBUD I BARNEHAGEN 9
HELSESKJEMA OG SAMTYKKER 9
MATTILBUD I BARNEHAGEN 9
MATALLERGI ELLER ANDRE TILRETTELEGGINGER VEDR. KOSTHOLD 10
SOVEVAKTER 10
SKJERMTID FOR BARN 10
BURSDAGSFEIRING I OG UTENFOR BARNEHAGEN 11
BILDEBRUK OG PERSONVERN 11
OPPSIGELSE OG REDUSERT BETALING AV BARNEHAGEPLASS 12
OMSORG, DANNING, LEK OG LÆRING **12**
OMSORG 12
DANNING 13
LEK 14
LÆRING 16
UTVIKLING AV PRAKTISKE FERDIGHETER **17**
SOSIAL KOMPETANSE **18**
KOMMUNIKASJON OG SPRÅK **18**
TØYVESKEBIBLIOTEK I BARNEHAGEN 19
VURDERING AV DET PEDAGOGISKE ARBEIDET I REINLI BARNEHAGE **19**
KARTLEGGING/OBSERVASJONSVERKTØY 19
FAGOMRÅDE: KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST **20**
FAGOMRÅDE: KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE **21**

FAGOMRÅDE: KUNST KULTUR OG KREATIVITET **22**
FAGOMRÅDE: NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI **23**
FAGOMRÅDE: ANTALL, ROM OG FORM **24**
FAGOMRÅDE: ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI **25**
FAGOMRÅDE: NÆRMILJØ OG SAMFUNN **26**
TRYGT OG GODT BARNEHAGEMILJØ I SØR-AURDAL KOMMUNE **27**
«DU TROR DET IKKE FØR DU FÅR SE DET» 28
TIDLIG INNSATS OG INKLUDERENDE FELLESSKAP **29**
RO, HVILE OG SØVN **30**
TRAFIKKSIKKERHET I KOMMUNEN OG I BARNEHAGEN **31**
UTVIKLINGSARBEID BARNEHAGEÅRET 2025/2026 ..... **32**
OVERGANGER – EN DEL AV LIVET **33**
OVERGANGSSITUASJONER I HVERDAGEN 33
Å STARTE I BARNEHAGEN 33
OVERGANGER INNAD I BARNEHAGEN 34
OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE/SFO 35
HVA FORVENTES DET FRA SKOLE AT BARNA SKAL MESTRE TIL SKOLESTART 35
OPPSIGELSE AV PLASS FØR SKOLESTART 36
SAMARBEID BARNEHAGE-HJEM **36**
EKSTRA OPPFØLGING 37
FORELDREMØTER 37
FORELDREDUGNAD 37
FAU OG SU 37
FORELDREBESØK 38
NÅR BARNA BLIR SYKE **39**
KLÆR OG UTSTYR I BARNEHAGEN **41**
KLÆR OG UTSTYRSLISTE **42**
KONTAKTINFORMASJON BARNEHAGE OG BARNEHAGELEDELSE **43**
FAU BARNEHAGEÅRET 2025/2026 43

FORORD

Årsplanen er et viktig verktøy for personalet i barnehagen, og den synliggjør våre valg og begrunnelser for hvordan vi jobber. Den skal også gi foreldre, samarbeidspartnere og barnehagemyndighet innsikt i det pedagogiske arbeidet som foregår hos oss. Årsplanen vedtas av barnehagens samarbeidsutvalg (SU).

Barnehagen skal gi barna et godt utgangspunkt for videre utvikling og læring. Alle barn fortjener en trygg og god start på livet! Hverdagen i barnehagen skal være preget av trygghet, trivsel, fellesskap og mestring. Når barna føler seg trygge og har det godt, utvikler de seg og lærer mer. Personalets innsats er avgjørende, og de må ha god forståelse for både barnegruppen og hvert enkelt barns behov for å kunne tilby et kvalitativt godt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Barnehageloven stiller krav til barnehageeier for å sikre at alle barn får et likeverdig tilbud.

Barnehagen skal være et sted der barna føler seg trygge og opplever glede. De tilbringer mye tid her, og får erfaringer som former dem for resten av livet. De møter både medgang og motgang. Barnehagen skal gi rom for allsidig utvikling, og barna skal møte tydelige forventninger og få støtte til å håndtere ulike situasjoner. Voksne skal være til stede med omsorg og veiledning – enten det handler om å finne en lekekamerat, delta i lek eller forstå verden rundt seg. Barn utvikler seg best – både sosialt og faglig – når de opplever at de er en verdifull del av fellesskapet og blir akseptert for den de er. De skal kjenne at de hører til, og at deres tanker og perspektiver har verdi.

Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas individuelle behov og forutsetninger. Barn som har behov for ekstra støtte skal få nødvendig tilrettelegging så tidlig som mulig – enten det er sosialt, pedagogisk eller fysisk – slik at de får et inkluderende og likeverdig tilbud. Dersom det er mistanke om at barnets behov ikke kan ivaretas innenfor det ordinære tilbudet, skal barnehagen informere foreldrene om retten til å be om en sakkyndig vurdering for spesialpedagogisk hjelp. Barnehagen skal sørge for at barn som mottar slik hjelp inkluderes i barnegruppen og i det ordinære pedagogiske tilbudet.

Vi ser frem til et nytt år fylt med lek, læring og fellesskap. Sammen skal vi utforske, være kreative, vokse og skape gode minner 🍀

VELKOMMEN TIL REINLI BARNEHAGE

Reinli barnehage består av fire avdelinger og er godkjent for 100 plasser totalt. Barn fra 1-3 år teller to plasser. Barn fra 3-6 år teller 1 plass. Vi har tilgang på gymsal, egen lavvo på turområde, grillhytte i barnehagen og gapahuk i nærområde.

Barnehageåret 2025/2026 får vi 68 barn (98 plasser) fordelt på 4 avdelinger:

🔴 Rødhette
🔵 Blåmann
⚫ Svartbjørn
🟤 Brunbjørn

🕑 Åpningstiden er fra 07:00-16:30.
Kjernetiden er fra 09:30-14:00.

📍 Besøksadresse:
Reinlivegen 354
2933 Reinli

📎 Planleggingsdager, barnehagen er stengt følgende dager dette barnehageåret:
12., 13. og 14. august 2025
28. november 2025
8. juni 2026

📌 Skole- og barnehageruta 2025/2026:
sor-aurdal.kommune.no/tjenester/skole-og-barnehage/skole-og-barnehagerute/skole-og-barnehagearet-2025-2026/

📄 Informasjon og dokumenter tilknyttet barnehagene i Sør-Aurdal:
https://www.sor-aurdal.kommune.no/tjenester/skole-og-barnehage/barnehage

Assisterende styrer:
Linda Olsen
linda.olsen@sor-aurdal.kommune.no

Styrer:
Silje Gustavsen
Tlf: 91 89 44 37
silje.gustavsen@sor-aurdal.kommune.no

DIVERSE INFORMASJON OM MYE OG MANGT I BARNEHAGEN

Her har vi samlet litt forskjellig som er kjekt for foreldre og ansatte å vite i løpet av barnehageåret. Dette både til informasjon, og for bedre samarbeid og forståelse for hverandre.

ÅPNINGSTID OG OPPHOLDSTID

Barnehagen åpner kl. 07:00. Det vil at man kan gå inn i barnehagen fra kl. 07:00 og ikke tidligere selv om ansatte er til stede. Barnehagen stenger kl. 16:30. Dette innebærer at alle barn skal være hentet og ute av garderoben innen 16:30.

Åpningstiden til barnehagen er 9,5 time, men daglig oppholdstid for barna er maks 9 timer. Etter søknad kan foreldre inngå en forpliktende avtale med barnehagen om opphold utover 9 timer, innenfor barnehagens åpningstid. Det forutsettes at foresatte i forkant har forsøkt å finne gode løsninger.

Vedtekter for kommunale barnehager i Sør-Aurdal kommune, pkt. 16 e) Foreldrebetaling: *Dersom et barn blir hentet utover daglig oppholdstid på 9 timer eller etter stengetid, får foreldrene en advarsel fra styrer. Neste gang og flere per barnehageår blir de belastet med et gebyr.* Gebyret for 2025 er 216,-.

<u>Hvordan skal personalet opptre dersom barnet kommer i barnehagen før kl. 07:00:</u>

- Si ifra til foresatte at barnehagen åpner kl. 07:00 og at vi dessverre ikke kan ta imot barnet før det.

<u>Hvordan skal personalet opptre dersom barnet blir hentet etter 16:30:</u>

- Ring foreldrene og spør hvorfor barnet ikke er hentet.
- Vær imøtekommende og vennlig og forklar at vi stenger 16:30 og hva dette innebærer.
- Begynn å gjøre barnet klar ved å kle på og pakke nødvendige saker.
- Oppholde seg i garderoben eller gå ut av barnehagen sammen med barnet.
- Fortelle foreldrene at de vil få et varsel eller et gebyr fra styrer på grunn av for sein henting.

KJERNETID

Vår kjernetid er fra 9:30 – 14:00. Det vil si at alle skal være <u>på plass</u> til 9.30. Kjernetiden inneholder planlagte aktiviteter, turer, gymsal, måltider, soving/hvile etc. Om barna av en eller annen grunn kommer seinere eller skal bli hentet før denne tiden skal avdelingen ha beskjed om dette, og dere kan ikke regne med å bli møtt i garderoben da ansatte er opptatt med aktiviteter. Da må dere følge barna dit de skal og kle på de uteklær ved behov. Om vi har planlagte aktiviteter som starter før 09:30 vil dere få beskjed. <u>Småbarn begynner som oftest å gå ut før 9.30, men de er bare ute i barnehagen, og barna kan leveres der påkledd om ingen ansatte er inne i garderoben.</u>

HÅNDVASK

Vi ønsker at alle barna hver dag vasker hender i garderoben før de kommer inn på avdeling. Dette skaper gode rutiner for barna, samt forebygger smitte og sykdom. Personalet har også fokus på håndvask hos seg selv og barna gjennom dagen i naturlige situasjoner.

FERIE OG FRAVÆR

Barnehagen er stengt i julen, påsken og tre uker på sommeren (uke 28, 29 og 30). Alle barn skal ha fire uker ferie fra barnehagen per år. Barnehagen er stengt tre uker på sommeren. Juleferie og påskeferie regnes som den fjerde ferieuka. Sommerferien til barna meldes fra om innen 1.mai. Styrer sender ut informasjon om dette i forkant. Ved ferieavvikling kan det være noe samarbeid mellom avdelingene, og ikke nødvendigvis alltid kjente ansatte til stede til enhver tid. Vi har også sommervikarer.

Om barna skal ha fri fra barnehagen eller er syke ønsker barnehagen beskjed om dette så tidlig som mulig. Senest 9.30! Legg inn fravær i Visma appen. Vi kan også nås ved å ringe avdelingens nummer eller sende beskjed via Visma. Vi svarer så fort vi har mulighet.

Vi har også 5 planleggingsdager gjennom året der barnehagen er stengt. Disse bruker vi i personalet til planlegging, evaluering, kompetanseheving og utvikling.

Les mer om årets planleggingsdager og når barnehagen er stengt her i skole- og barnehageruta: https://www.sor-aurdal.kommune.no/tjenester/skole-og-barnehage/skole-og-barnehagerute/skole-og-barnehagearet-2024-2025/

KOMMUNIKASJON BARNEHAGE-HJEM

Visma Flyt Barnehage er kommunikasjonsverktøyet mellom hjem og barnehage. Dette er også arbeidsverktøy for de ansatte. Foresatte må laste ned appen «Min Barnehage-foresatt» på mobilen da det er her dere vil få informasjon om barnet og barnehagen. Dere får bilder fra barnets opplevelser i barnehagen i løpet av uka, månedsbrev, sovetidspunkter etc. Personalet svarer på meldinger i barnehagens åpningstid – ikke etter 16.30!

NETTBRETT, MOBIL OG SMARTKLOKKER

Vi bruker nettbrett og mobiler i barnehagen blant annet for å registrere når barna kommer og blir hentet fra barnehagen. Nettbrett og mobiler brukes også av ansatte til å kommunisere med foresatte og andre ansatte i barnehagen gjennom dagen. Vi ønsker å ha mest mulig fokus på barna, men er til tider tvunget til å være oppmerksomme mot nettbrett/mobil også. Vi teller barna via mobil (visma barnehage) i utetiden. Om dere ser ansatte med nesa i en skjerm så vet dere hva vi holder på med. Vi er bevisste på bruken av skjerm. Nettbrett, skjerm og noen ganger mobil brukes også i læringssituasjoner sammen med barna og til musikk.

Vi ønsker ikke at barna skal ha på smartklokker e.l. mens de er i barnehagen. Vi ønsker også at foresatte er bevisst på bruken av mobil i barnehagen når dere henter og leverer. Dagens viktigste møte er når dere kommer for å hente barna.

ANSVAR FOR KLÆR, UTSTYR OG LEKER

Vi ønsker at alt av klær og utstyr som tas med i barnehagen skal ha barnets navn på. Det kan merkes med navnelapper eller merketusj. Når noe arves fra andre barn i barnehagen, familie e.l. må det merkes om! Vi ønsker ikke at barna skal ha med seg leker e.l. i barnehagen og ha det liggende i garderoben!

Leker skal ikke være med i barnehagen bortsett fra om barnehagen arrangerer ha-med-dag. Vi ønsker heller ikke at leker skal ligge i garderoben. Det er foreldrenes ansvar å følge opp dette og sette grenser for barna.

Regler for ha-med-dag:

- Ta med en leke som ikke er altfor stor.
- La barnet velge seg en leke – ikke flere!
- Leken må passe til innendørs bruk
- Vi ønsker ikke leker med mye lyd, og ikke våpenleker
- Det skal stå navn på leken

TOBAKKSFORBUD I BARNEHAGEN

Det er forbudt å bruke tobakk eller e-sigaretter i alle barnehagers lokaler og uteområder, jf. tobakksskadeloven § 26 (lovdata.no). Forbudet gjelder alle som oppholder seg i barnehagens lokaler eller på dens uteområde. Barnehagens ansatte bruker ikke snus eller røyk i løpet av arbeidsdagen.

HELSESKJEMA OG SAMTYKKER

Ved oppstart i barnehagen skal alle foresatte ha sendt inn et eget helseskjema, *Erklæring om helsetilstand*, for barnet via kommunens hjemmeside: https://www.sor-aurdal.kommune.no/sd/skjema/SAK047/. Skjemaet følger barnet gjennom tiden i barnehagen, men foreldrene er ansvarlige for å gjøre endringer i skjema om det skjer endringer i barnets helsetilstand. I tillegg må ansatte på barnets avdeling eller styrer informeres om endringer. Dette påminnes i oppstarten av nytt barnehageår.

I visma appen skal det fylles ut ulike samtykker når barnet starter i barnehagen. I tillegg kommer det noen ganger samtykkeskjemaer i papirformat når det er behov for det. Alt dette lagres i barnets digitale arkivmappe. Noen opplysninger kan også gis i visma-appen, som for eksempel allergier og faste medikamenter.

MATTILBUD I BARNEHAGEN

Barna kan spise medbrakt frokost i barnehagen fram til kl. 09:00. Til frokosten serverer vi melk. Barnehagen serverer lunsj i form av brødmåltider, og varmmat en dag i uka per avdeling. Til brødmåltidene serverer ulike typer brød, knekkebrød, variert pålegg, grønnsaker, melk og vann. Til de aller minste som enda ikke spiser brødmat har vi grøt. Morsmelkerstatning kan vi også blande ved behov om dette tas med. Dagene med varmmat kan bestå av ulik type mat. Ofte en

lettere varmlunsj som for eksempel havregrøt, omelett, suppe, grove vafler o.l. Vi har fokus på å variere og ha innslag av ulik type fisk, grov pasta, grønnsaker og noe kjøtt. Etter hvert som barna blir eldre, får de være med å tilberede maten. ASKO leverer varer til barnehagen en dag i uka, og flere av de største barna er også med på å fordele varer til riktig sted i barnehagen. Dette er gøy og skaper mye godt samarbeid og gode samtaler. Ca. kl. 14 har vi et nytt måltid som består av frukt, bær og grønnsaker fra barnehagen, og eventuelt rester fra lunsjen eller varmmat. Vi setter av god tid til måltidene. I sommerhalvåret har vi en liten grønnsakshage som vi dyrker ulike vekster i. Artig å smake på forskjellig når man besøker grønnsakshagen.

I vinterhalvåret lager vi kakao som vi tar med oss i tursekken som serveres til maten, og de eldste barna smører egen matpakke i forkant av turen.

Vi oppfordrer til å ha en bevissthet rundt å lage sunne matpakker til barnas frokost. Personalet sier fra om de opplever at barna ikke har sunne matpakker, og kan veilede foreldrene noe ved behov.

Barna skal hver dag ha med seg flaske i barnehagen. Barna skal ikke ha saft i flaskene sine. Vi bruker vann som tørstedrikke. Vi ønsker helst at flaskene har «tut» som ikke lekker, ellers blir det fort mye søl og lekkasjer når korkene ikke skrus skikkelig fast.

MATALLERGI ELLER ANDRE TILRETTELEGGINGER VEDR. KOSTHOLD

Dersom barnet er allergisk og ikke tåler visse typer ingredienser skal dette meldes fra om i helseerklæringsskjema og meldes fra om til ansatte på den aktuelle avdelingen. Allergier skal dokumenteres med erklæring fra lege. Dersom barnet ikke kan spise maten som serveres i barnehagen prøver vi så langt det lar seg gjøre å tilrettelegge for dette.

Vi har ikke mulighet til å varme medbrakt mat i mikroen.

SOVEVAKTER

Vi har alltid tilstedeværende sovevakt som har tilsyn med alle barn som sover i barnehagen – både ute og inne. Sovevakten er i nærheten av barna, og sjekker jevnlig barna som sover. Barna som sover ute, sover i vogn - mens barna som sover inne, ligger på madrass, i reiseseng og i noen tilfeller vogn.

Det er foreldrenes ansvar å sørge for at vognen har god sikkerhet og dekker barnets behov de ulike årstidene. Om noe er mangelfullt gir vi beskjed. Vi ønsker at dere tester utstyr før det sendes i barnehagen. Det skal alltid være godt med luft i hjulene, fungerende brems og gode seler i barnets vogn. Alle barn som sover i vogn, skal bruke seler.

SKJERMTID FOR BARN

Ulike skjermaktiviteter er blitt en naturlig del av barnas hverdag. Bruk av skjerm kan være en kilde for læring, lesing, og kognitiv og motorisk utvikling både hjemme og i barnehagen. Skjermtid hos barn bør allikevel begrenses.

Helsedirektoratet anbefaler at barn under 2 år bør unngå skjerm. Fra barnet er 2-5 år bør skjermtid begrenses til 0,5-1 time daglig. På avdelingene bruker vi mest mulig musikk og lyd uten å se på skjermen selv om det ofte er tilhørende video eller bilder. På denne måten må også barna bruke fantasien sin mer. Det trenger ikke alltid være et bilde til en sang/lyd.

Små barn er naturlig aktive, men hvis de blir sittende mye med skjerm kan det begrense tiden de er i bevegelse. Dette kan påvirke barnets interesse for aktiv lek. Bruk av skjerm og andre stillesittende aktiviteter bør balanseres med fysisk lek og aktiviteter.

Unngå at barnet ser på skjerm like før leggetid. Det kan virke stimulerende på barnet og gjøre det vanskelig å fall til ro og sove.

BURSDAGSFEIRING I OG UTENFOR BARNEHAGEN

Når barnet har bursdag markerer vi dette ved å henge opp flagg utenfor avdelingen, og bilde av barnet som har bursdag på avdelingen. Vi lager bursdagskrone og synger bursdagssang. Det er ulikt hvor mye fokus barnet ønsker å ha, så vi tilpasser ut fra den enkelte. Vi tilbyr barna smoothie og fruktsalat når de har bursdag. Vi ønsker ikke at foreldrene skal ta med mat til bursdagsfeiringer.

Reinli barnehage sine anbefalinger (i samarbeid med FAU) i forhold til private bursdager:

- Invitasjoner skal ikke deles ut i barnehagen. Spør personalet om kontaktinformasjon til andre foreldre ved behov, så kan vi hjelpe til.
- Be grupper i barnehagen. Eks: hele avdelingen, kullet barnet går i, bare gutter eller jenter i samme kull.

BILDEBRUK OG PERSONVERN

Vi tar bilder fra barnehagehverdagen og legger ut i visma appen på slutten av hver uke. Noen ganger vil det variere litt hvor mye vi tar bilder. Vi opplever også at mange barn ikke vil bli tatt bilder av og snur seg bort. Kanskje ødelegger vi en god lek når vi voksne har fokus på bilder? Et tips til foreldrene er å lagre/screenshotte bildene som legges ut gjennom året om dere ønsker bilder fra barnehagetida. Barnehagen lager perm til barna gjennom barnehageårene med det som barna lager; tegninger, malerier o.l.

Vi har bilder av barna på garderobeplasser og i bursdagskalender (med samtykke om navn, bilde og fødselsdato sammen). Vi har fotograf innom i løpet av våren der alle blir tatt bilde av – både gruppebilde og enkeltbilde for de som ønsker det. Foresatte kan kjøpe bilder fra fotograf om de vil.

<u>Vi ber om at foresatte ikke tar bilder av sitt barn sammen med andre barn og publiserer i sosiale medier eller sender til venner/andre foresatte!</u>

OPPSIGELSE OG REDUSERT BETALING AV BARNEHAGEPLASS

Oppsigelsestiden er en måned fra den 1. i hver måned. Foreldrene kan si opp en plass i god tid (utover en måned) med ønske om sluttdato, og betale til sluttdato. Oppsigelse av plass skjer via søknadsportalen som finnes i visma foresatt appen eller via nettside: https://foresatt.visma.no/sor-aurdal

Det kan søkes om redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid i barnehage jf. Forskrift om foreldrebetaling i barnehage, https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-12-16-1478. Sør-Aurdal kommune behandler søknader om redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid i barnehage etter de nasjonale reglene.

OMSORG, DANNING, LEK OG LÆRING

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Omsorg, danning, lek og læring må sees i sammenheng med hverandre og bidrar til allsidig utvikling.

OMSORG

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

- ♥ Trygghet
- ♥ Tilknytning
- ♥ Møte barnas behov
- ♥ Tilstedeværelse og tilgjengelighet
- ♥ Glede og humor
- ♥ Relasjonsbygging
- ♥ Forutsigbarhet
- ♥ Forstå barnet
- ♥ Støtte barnet

DANNING

Danning er en livslang prosess som handler om å utvikle evne til refleksjon rundt egne handlinger og væremåte, dette i forhold til andre mennesker, samfunnet og den verden vi lever i.

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.

- ♥ Skal sette barna i stand til å tenke selv
- ♥ Utvikle kunnskap, verdier og holdninger sammen med andre
- ♥ Kommunikasjon
- ♥ Forstå seg selv og andre
- ♥ Skal gi god selvfølelse

- ♥ Jeg er viktig for felleskapet – andre tar meg på alvor
- ♥ Jeg er kompetent – jeg får oppgaver jeg kan mestre
- ♥ Jeg er et godt menneske – andre viser meg tillitt

LEK

Lek er den viktigste aktiviteten for barn, og de leker fordi det er gøy. Vi prioriterer derfor mye tid til lek i barnehagen. Leken kjennetegnes av glede og kreativitet. Fantasien får fritt spillerom, og barnet kan skape sin egen verden. Leken gir også mulighet for å være noen andre, eller lære mer om å være akkurat den man er.

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

Gjennom lek oppstår vennskap. I lek og samspill med andre legges grunnlaget for læring og sosiale ferdigheter. I leken erfarer barn noe av det viktigste i livet, nemlig det å omgås andre mennesker. Lekegrupper kan være en måte å øve på sosiale ferdigheter på, men også språk og kommunikasjon.

- ♥ Noe barn gjør av egen fri vilje
- ♥ Kan ikke påtvinges
- ♥ Spontan: hvor som helst, når som helst, med hvem som helst
- ♥ Gir en god følelse og bidrar positivt til psykisk helse
- ♥ Ikke voksen-styrt
- ♥ Alene eller sammen med andre
- ♥ Mangfoldig
- ♥ Gir læring
- ♥ Vennskap

- TATT INITIATIV
- LYTTET TIL ANDRE
- LÆRT OM REGLER OG NORMER
- VÆRT ET BARN
- VÆRT EN DEL AV FELLESSKAPET
- LEKET OG BLITT LEKET
- SAMARBEIDET
- GJORT ERFARING MED ULIKE LEKETYPER
- BRUKT SANSENE
- VÆRT KREATIV
- OPPLEVD MOTGANG OG SMÅ TAP
- OPPLEVD LATTER OG GLEDE
ØVD MOTORIKKEN
- OPPLEVD
- EMPATI
- UTFOLDET SEG
NÅR BARNET DITT SVARER:
« I DAG HAR JEG BARE LEKT ...»
DA HAR BARNET DITT ....
- OPPLEVD SAMHOLD
- BRUKT FANTASIEN
- VÆRT NYSGJERRIG
- GITT AV SEG SELV
- BLITT UTFORDRET
- OPPLEVD VENNSKAP
- ØVET KONSENTRASJONEN
- ØVD PÅ Å KOMMUNISERE
- OPPLEVD SAMSPILL MELLOM BARN-BARN, OG VOKSEN-BARN
- ØVD PÅ TÅLMODIGHETEN
- ØVD PÅ Å GI OG TA ANSVAR
- LÆRT OM EGEN IDENTITET OG EGNE GRENSER
- OPPLEVD LIVSGLEDE OG HUMOR
- BEARBEIDET ERFARINGER OG OPPLEVELSER
- VIST OMSORG
- BYGGET SELVFØLELSE
- BYGGE SELVTRILLIT
- GITT AV SEG SELV
- KJENT PÅ MESTRINGSFØLELSEN
- ØVD PÅ TURTAKING
- UTVIKLET SEG EMOSJONELT OG INTELLEKTUELT

LÆRING

Barn lærer når de leker, og leker når de lærer. Og det er like mye god læring i omsorg, som det er mye omsorg i god læring. Barna leker for sin egen del, og fordi det er gøy. Læring må være indre motivert, og ingen aktivitet er mer indre motivert enn leken.

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

- ♥ Læring i barnehagen er en annen læring enn på skolen
- ♥ Skal styrke barnas nysgjerrighet, mestring og kunnskap
- ♥ Skjer ofte gjennom leken
- ♥ Aktive og tydelige voksne
- ♥ Forventinger
- ♥ Utvikling
- ♥ Erfaringer
- ♥ Egen læring - læring i fellesskap

UTVIKLING AV PRAKTISKE FERDIGHETER

Utvikling av praktiske ferdigheter er viktig i forhold til barns **selvstendighet**. Det begynner med små, enkle oppgaver som må være tilpasset barnets alder og evner. Ved å gi barna mulighet til å utføre oppgaver selv, lærer de verdien av ansvar og mestring. Det vil alltid være individuelle forskjeller, men vi ser at barna **mestrer** mange oppgaver selv når de får **gode erfaringer** med å øve seg. Det er derfor viktig med et felles fokus og at barn generelt blir møtt med en **forventning** om at de kan **mestre** når de får øvd seg over tid. Jo flere gode **erfaringer** barna får, jo større er muligheten for å **mestre**.

Under har vi lagd en oversikt over noe av det barna øver på å mestre på de ulike alderstrinnene. Det barnet erfarer og mestrer, tar de med seg videre i sin utvikling til de neste stadiene. Felles fokus hjemme og i barnehagen kan være med å sikre progresjon i barns utvikling.

1 – 2 åringen

- Spise skorper på brød-skiva.
- Øve på å drikke fra vanlig kopp.
- Sitte rolig ved matbordet.
- Øve på å takke for maten.
- Vurdere om bøylestol er nødvendig.
- Være bevisst på smokkebruk. Smokk brukes kun når det er nødvendig, ved soving o.l.
- Introduksjon av samlingsstund.

2 – 3 åringen

- Delta aktivt i smøremåltid.
- Drikke av vanlig kopp.
- Takke for maten.
- Vente på tur og ytre sine behov og ønsker.
- Bevisstgjøring rundt smokkeslutt. Tema på foreldresamtale.
- Fokus på påkledning. Hva kan barnet øve på selv?
- Do-trening i samarbeid med hjemmet. Slutte med bleie.
- Delta i en kort samlingsstund.
- Erfaring med å ferdes på trafikkert vei på tur.

3 – 4 åringen

- Smøre sin egen mat.
- Be om mat, og sende mat til andre. Øve på turtaking.
- Sitte på rompa på stolen, ikke på kne.
- Delta i samlingsstund. Øve på å sitte stille en økt.
- Fortsette dotrening.
- Delta på styrte aktiviteter
- Påkledning; kle av og på mest mulig selv. Gjenkjenne sine egne klær.

4 – 5 åringen

- Utholdenhet i måltid og samlingsstund.
- Påkledning: holde orden på egne klær og utstyr. Kle på seg i riktig rekkefølge.
- Selvstendighet i hverdagen: gå på do selv, vaske hender, påkledning, rydde opp etter seg.
- Lytte til og følge beskjeder. Mestre overganger.
- Mestre å gå i rekke på tur og i trafikk

SOSIAL KOMPETANSE

Sosial kompetanse handler i stor grad å kunne samhandle og samarbeide med andre på en positiv måte. Vise empati, regulere egne følelser, hevde seg selv positivt og konfliktløsning er en naturlig del av vår hverdag.

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

Barnehagen skal være bevisst på at språk og kommunikasjon er nært knyttet til alle sider ved barnets utvikling – både sosialt, emosjonelt og kognitivt. Gjennom daglig samspill og dialog får barna mulighet til å uttrykke seg, bli forstått og forstå andre. Dette er avgjørende for å utvikle identitet, bygge relasjoner og oppleve medvirkning.

Personalet skal støtte barna i å bruke språket aktivt – både verbalt og nonverbalt – og legge til rette for at alle barn får delta i meningsfulle samtaler og aktiviteter. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike måter å kommunisere på, inkludert kroppsspråk, mimikk, tegnspråk og morsmål. Dette bidrar til et inkluderende miljø der alle barn opplever at deres uttrykk blir tatt på alvor.

Språkstimulering skal være en naturlig del av hele barnehagehverdagen – i lek, rutiner, samlinger og aktiviteter. Gjennom varierte og tilpassede språkarenaer får barna mulighet til å utvikle både språkforståelse og språklig selvtillit. Personalet skal være bevisste språkmodeller og bruke et rikt og nyansert språk i møte med barna.

I barnehager for samiske barn i samiske områder skal det legges til rette for at barna utvikler sin samiskspråklige kompetanse, og at samisk språk og kultur får en naturlig plass i hverdagen.

TØYVESKEBIBLIOTEK I BARNEHAGEN

Biblioteket har i samarbeid med barnehagen etablert et tøyveskebibliotek. På alle avdelingene henger det tøyvesker med tre bøker som man kan låne med seg hjem. Det er bare å skrive navn og nummer på utlånsplakaten som henger sammen med veskene. Bøkene kan lånes i to uker, før man returnerer dem til barnehagen igjen. Dette er en ordning som skal være med å legge til rette for at det skal bli lettere og mer tilgjengelig å lese for, og med barna. Høytlesing er viktig fordi det er med og bidrar til å stimulere barnas språkutvikling.

Dette er et flott tilbud som vi håper mange vil benytte seg av i barnehageåret 25-26.

VURDERING AV DET PEDAGOGISKE ARBEIDET I REINLI BARNEHAGE

Reinli barnehage jobber med fagområdene i rammeplanen og resten av barnehagens innhold gjennom hele barnehageåret. Barnas interesser og initiativ til tema og lek er en stor del av det. Avdelingene skriver ukeslutt på visma til foreldrene hver uke. Her oppsummerer vi uka både med faglig og sosialt fokus. I tillegg har vi månedsbrev som utdyper mer hva vi jobber med i løpet av året. Progresjon framkommer av aldersmålene i fagområdene og i *felles målsetninger for barn i ulike aldre i barnehagen*. I tillegg har vi planleggingsdager, jevnlige møter og personalmøter der vi planlegger og vurderer det pedagogiske arbeidet gjennom året. Vi har stort fokus på barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling, og dokumenterer dette.

KARTLEGGING/OBSERVASJONSVERKTØY

Vi bruker observasjonsmateriellet ALLE MED som blir presentert på foreldresamtaler og ellers ved behov. ALLE MED er et observasjonsmateriell som skal gi et helhetlig bilde av barnet og hva det mestrer. Dette bruker vi til alle barna i barnehagen. Skjemaet følger barnet gjennom hele barnehagetiden og gir et helhetlig bilde av barnets mestring. ALLE MED dekker 6 utviklingsnivå: språkutvikling, lek, sosio-emosjonell utvikling, hverdagsaktiviteter, trivsel og sansemotorisk utvikling.

TRAS er et annet verktøy vi noen ganger bruker for observasjon av språk-utviklingen til barn i alderen 2-5 år. Målsettingen med verktøyet er å formidle betydningen av tidlig innsats, øke kunnskapen om barns språkutvikling samt bidra til at barn som er forsinket i språkutviklingen får riktig og tidlig hjelp.

FAGOMRÅDE: KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Rammeplanen om fagområdet:

Gjennom arbeidet med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler, tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

I barnehagen skal barna få mulighet til å erfare ulike formidlingsmåter av tekster og fortellinger, som kilde til estetiske opplevelser, kunnskap, refleksjon og møter med språk og kultur. Personalet skal invitere til utforsking av både muntlige språk og skriftspråk.

1-åringen

- Pekebøker
- Spontane samlingsstunder med sang, rim og regler
- Bruk av bilder og konkreter
- Språkkofferter
- Begrepslæring, sette ord på det vi omgir oss med i hverdagen
- Uttrykke følelser

2-åringen

- Sanger, rim og regler
- Enkle bildebøker
- Fokus på hverdagssamtalen
- Gode innbydende lekemiljøer
- Enkle brettspill som lotto, puslespill etc
- Øve på turtaking

3-åringen

- Samlingsstund med ulike temaer
- Rollelek
- Introduksjon av faktabøker
- Munnmotoriske øvelser
- Høytlesning
- Spille ulike spill
- Utvikle forståelse for ulike følelser
- Uttrykke meninger

4-åringen

- Bibliotekbøker
- Dramatisering av eventyr og rollespill
- Oppdagende skriving
- Ha bokstaver, tall og symboler tilgjengelige for barna

5-åringen, klubben

- Fortsettelses-bøker
- Mitt valg
- Bidra til å lage en tekst/fortelling
- Trampolineboka
- Reflektere over følelser

*Det barnet opplever og erfarer under de ulike stadiene tar de med seg videre i sin utvikling på de neste stadiene.

FAGOMRÅDE: KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

Rammeplanen om fagområdet:

Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser.

Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.

1-åringen

- Tilvenningsperiode
- Søvn og hvile
- God hygiene
- Gode matvaner
- Bevegelsessanger
- Fysisk utfoldelse inne, ute og i gymsal: krabbe opp og ned trapper, huske, skli og bevege seg i ulendt terreng
- Turer i nærmiljøet
- Vannlek

2-åringen

- Delta aktivt i smøremåltider
- Håndvask
- Motorisk utfoldelse i gymsal med fokus på grunnbevegelser: løpe, hoppe, rulle, krabbe etc.
- Sherborne
- Turer til grillhytta

3-åringen

- Deltagende i matlaging
- Bevissthet rundt egen kropp
- Yoga for barn
- Bli kjent med ulike følelser
- Bleieslutt, øve på å gå på do
- Sykle på trehjulssykkel
- Turer til grillhytta og lavvoen
- Lære om bekledning, og øve på å mestre noe av påkledningen selv.

4-åringen

- Finmotorikk: blyantgrep, perle, klippe med saks etc.
- Minirøris
- Regelleker
- Selvstendighet i garderobe-situasjonen: mestre mye av påkledningen selv.
- Lære enkel førstehjelp med bruk av «Henry»

5-åringen, klubben

- Skrivedans
- Aktivitet i svømmehall
- Mitt Valg
- Besøk på skøytebanen på Bagn
- Holde orden på klær og utstyr i garderoben.
- Kle på seg selv
- Smøre sin egen matpakke til tur i barnehagen
- Bære egen tursekk på tur

*Det barnet opplever og erfarer under de ulike stadiene tar de med seg videre i sin utvikling på de neste stadiene.

FAGOMRÅDE: KUNST KULTUR OG KREATIVITET

Rammeplanen om fagområdet:

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforsking, fordyping og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skapeegne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.

Fagområdet omhandler uttrykksformer som bildekunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. Barnehagen skal la barna møte ulike kunstneriske og kulturelle utrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker. I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering. Barnehagen må legge til rette for og videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk.

Barnehageåret 25/26:

- Vi arrangerer karneval fredag 20. februar. *De barna som vil, kan kle seg ut. Vi oppfordrer til å bruke fantasien og slår et slag for gjenbruk!*

1-åringen

- Introduksjon av tegning og maling
- Bruk av sang og musikk i hverdagen
- Bruk av bilder og symboler

2-åringen

- Formingsaktiviteter og bruk av ulike materiell
- Oppleve dramatisering som tilskuer

3-åringen

- Begynnende fargelære
- Deltagende i dramatisering
- Utvikle fantasi

4-åringen

- Drama og rollelek
- Fotografering

5-åringen, klubben

- Kunstutstilling
- Sceneopptreden
- Besøk på biblioteket

*Det barnet opplever og erfarer under de ulike stadiene tar de med seg videre i sin utvikling på de neste stadiene.

FAGOMRÅDE: NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Rammeplanen om fagområdet:

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som en arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.

1-åringen

- Opplevelse av å være ute i all slags vær og årstider
- Få gode erfaringer utendørs
- Sanseopplevelser
- Få erfaring med ulike naturmaterialer som sand, vann, snø, stein, kvist etc
- Benevne å sette ord på blomster, insekter og dyr
- Turer i nærmiljøet

2-åringen

- Nysgjerrighet og utforsking ift. tema, prosjekter og «her og nå» situasjoner
- Bli kjent med planter, blomster og småkryp/insekter

3-åringen

- Bli kjent med de ulike årstidene
- Få erfaringer med å bruke ulike naturmaterialer
- Lytte til fugle- og dyrelyder
- Kildesortering på avdeling
- Plante ulike frø, erfare at det spirer og gror

4-åringen

- Naturfaggrupper på våren: undring og utforsking
- Få erfaring med å bruke forstørrelsesglass
- Bli kjent med navn på planter, dyr og småkryp/insekter

5-åringen, klubben

- Plukke søppel utendørs, og sortere det
- Nettvett
- Forsøk med dragen Bertha
- Bidra i kjøkkenhagen

*Det barnet opplever og erfarer under de ulike stadiene tar de med seg videre i sin utvikling på de neste stadiene.

FAGOMRÅDE: ANTALL, ROM OG FORM

Rammeplanen om fagområdet:

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelpe barna til å forstå sammenhengen i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved seg selv være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.

Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.

1-åringen

- Orientere seg inne og ute
- Lek med geometriske former
- Sanger, rim og regler
- Bruke sansene

2-åringen

- Puslespill
- Brettspill
- Bygge tårn
- Lek med sand og vann i uteleken
- Rydde og sortere
- Begynnende forståelse for tall og telling

3-åringen

- Erfare ulike størrelser og mengder

4-åringen

- Sortere og sammenligne
- Erfare matematiske sammenhenger og forståelse
- Tallrekke

5-åringen, klubben

- Bli kjent med kart
- Matematiske begreper
- Trampolineboka
- Matematikkglede

*Det barnet opplever og erfarer under de ulike stadiene tar de med seg videre i sin utvikling på de neste stadiene.

FAGOMRÅDE: ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Rammeplanen om fagområdet:

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold.

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og ha forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft.

Barnehageåret 25/26:

- Uke 49-52: jul og tradisjoner
- Uke 12 og 13: påskeforberedelser
- Markere Id

1-åringen

- Erfare god omsorg
- Kjenne på gode og trygge rammer
- Ivaretakelse av behov
- Kjennskap til tradisjoner, livssyn og religioner som er representert i barnehagen

2-åringen

- Vise omtanke for hverandre
- Lære å dele med hverandre

3-åringen

- Positiv samhandling med barn og voksne
- Bli kjent med å erfare den «gylne regel».
- Hjelpe og oppmuntre hverandre
- Lære om kristne høytider

4-åringen

- Tid til undring og den gode
- Samtalen
- Barnesamtaler
- Utvikle interesse og respekt for hverandre

5-åringen, klubben

- Delta på påskevandring i Reinli kapell
- Lære å hevde seg selv på en god måte
- Kunne utsette egne behov og vente på tur
- Mitt valg
- Forstå verdien av ulikheter og likheter i et fellesskap

*Det barnet opplever og erfarer under de ulike stadiene tar de med seg videre i sin utvikling på de neste stadiene.

FAGOMRÅDE: NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Rammeplanen om fagområdet:

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene

Barnehageåret 25/26:

- Uke 37-38: Brannvern
- Uke 42: Trafikk-uke
- Uke 5-6: Samisk kultur og markering av samenes nasjonaldag
- Uke 10-11: Barnehage-dagen (10 mars)
- Uke 19-20: 17 mai, Norges nasjonaldag

1-åringen

- Skape trygge rammer og en naturlig god sammenheng mellom hjem og barnehage
- Gruppetilhørighet
- Trilleturer i nærmiljøet
- Høytlesing fra bøker med tema som samfunn, familie etc

2-åringen

- Få kjennskap til de andre avdelingene i barnehagen
- Bli kjent i nærmiljøet gjennom turer, bilder og samtaler

3-åringen

- Bli kjent med egen og andres bakgrunn
- Trafikk-uke
- Brannvern-uke
- Lære om, og markere samenes nasjonaldag

4-åringen

- Besøk på gård
- Bli kjent med ulike yrker
- Aksept for mangfold og ulikheter

5-åringen, klubben

- Skolebesøk
- «Boklek» på biblioteket
- Barnas dag på Valdres folkemuseum
- Bading i Sør-Aurdals-hallen
- Besøk på skøytebanen i Bagn

*Det barnet opplever og erfarer under de ulike stadiene tar de med seg videre i sin utvikling på de neste stadiene.

TRYGT OG GODT BARNEHAGEMILJØ I SØR-AURDAL KOMMUNE

Alle barn har rett på et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Barna skal ha det trygt og godt i barnehagen. I dette ligger at barna skal trives og få oppleve inkludering og mestring hver dag. Et trygt og godt barnehagemiljø er avgjørende for å gi barn best mulige vilkår for en god oppvekst og gode utviklingsmuligheter for det enkelte barn.

Forebyggende arbeid mot mobbing starter i barnehagen. Ansatte i barnehagen kan støtte barnas sosiale utvikling og arbeide for å skape et godt psykososialt miljø som forebygger mobbing og krenkelser.

Alle barn skal oppleve å ha en trygg og god barndom, som de kan tenke tilbake på med glede. Erfaringene barna har med seg fra barnehagen legger grunnlaget for hvordan barna vil mestre livet. Begynnende mobbeatferd og krenkelser må tas tak i stoppes før den utvikler seg til mobbing. Dersom det ikke blir stoppet i barnehagen, kan det dannes et mønster som fortsetter inn i skolealder.

Plan for et trygt og godt barnehagemiljø i Sør-Aurdal kommune

For å avdekke utestenging og eventuelt mobbing, må personalet være der barna er, observere det som skjer og lytte etter det som blir sagt.

I et trygt og godt barnehagemiljø, er trygge og anerkjennende relasjoner viktig. Trygge og anerkjennende relasjoner blir ikke til av seg selv. Det krever et bevisst fokus fra alle på arbeidsplassen, og barnehagenes arbeid med relasjonskompetanse, er her viktig. Barnehagens kommunikasjonskultur er med å skape et trygt og godt barnehagemiljø. Et viktig grunnlag for trygge og anerkjennende relasjoner er åpenhet. Hovedfokuset vil være at man oppmuntrer hverandre og gir hverandre positive tilbakemeldinger.

Foresatte har en viktig rolle når det gjelder å avdekke et barns endrede adferd og føre dialog med barnehagen om dette. Det skal alltid være lav terskel for å melde ifra til barnehagen dersom foresatte avdekker endret adferd eller mistrivsel hos barnet. Alle foreldre har et grunnleggende ansvar for barna sine.

Barnehagen skal arbeide for å fremme faktorer som gir et positivt psykososialt barnehagemiljø for barna. Å ha et trygt og godt barnehagemiljø innebærer at barna skal ha et barnehagemiljø som fremmer helse, trivsel, lek og læring.

Å arbeide for at alle barn skal ha et godt og trygt selvbilde – en god selvfølelse, er en viktig oppgave for barnehagen i samarbeid med barnas foresatte. Et godt og trygt selvbilde betyr at barn er trygge på at de er verdifulle som den de er, og at de er gode nok, uansett. For å sikre dette er det nødvendig med voksne som bekrefter og anerkjenner barnet. Alle barn skal kjenne at det er voksne i barnehagen som liker dem.

Den aller viktigste innsatsen for å motvirke mobbeatferd, er det generelle arbeidet barnehagepersonalet gjør med å skape et godt og trygt barnehagemiljø. Et miljø der de voksne er tilgjengelige og aktive sammen med barna, og hvor personalet ser, hører og involverer seg.

Mobbeatferd kan forebygges ved at kompetente voksne legger til rette for utvikling av gode sosiale ferdigheter, og skaper et aksepterende og inkluderende miljø med et godt og åpent samarbeid med de foresatte. Barnehagen må ha en tydelig holdning til at mobbeatferd ikke er akseptabel atferd. Negativ atferd må stoppes og avlæres, og det er de voksnes ansvar at det blir gjort, både de ansatte i barnehagen og barnas foresatte. De ansatte skal være gode modeller for barna og hjelpe barna i konfliktløsning når de trenger det.

Aktivitetsplikt

Hvis et barn sier ifra eller viser tegn til at vedkommende ikke har det bra, skal barnehagen alltid undersøke hva som ligger bak barnets opplevelse av barnehagemiljøet - aktivitetsplikt. Alle tilsatte i barnehagen har aktivitetsplikt for å hindre krenkelser og mobbing. Aktivitetsplikten gjelder for alle ansatte og trer inn når en ansatt får mistanke eller kunnskap om at et barn blir utsatt for krenkende ord eller handlinger fra andre barn eller voksne. Alle ansatte i barnehagen skal melde fra til styrer og pedagogisk leder på avdeling dersom de mistenker at noen barn opplever krenkende ord og/eller handlinger.

«DU TROR DET IKKE FØR DU FÅR SE DET»

Rammeplanen, livsmestring og helse: *Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.*

Barnehagepersonale skal ta barn på alvor, lytte og være deres stemme. Små barn kommuniserer nonverbalt, og voksne skal være obs på merker og atferdsendring hos barnet. Voksne har aldri lov til å skade barn. Hverken gjennom fysisk vold, psykisk vold eller seksuelle overgrep. Ved å prate om dette med barna kan vi forebygge at det skjer og avdekke tidligere.

Barnehagen kan ha kroppen som tema for grupper med barn ut fra alder - hva er greit og hva er ikke greit? Gjøre barna oppmerksomme på det, bruke samtaler og bilder.

TIDLIG INNSATS OG INKLUDERENDE FELLESSKAP

Grunnlaget for utvikling og læring blir lagt i barnas første leveår. Dersom barna utvikler et godt fundament disse årene, øker sannsynligheten for en god utvikling videre. Barnehagen er en viktig arena for tidlig innsats. Det tilbudet barna får i barnehagen og de første årene i grunnskolen, legger grunnlaget for hvordan de lykkes videre i utdanning og arbeid. Det er derfor viktig at alle barn får tilgang til et godt tilpasset pedagogisk tilbud tidlig i livet. Tidlig innsats i barnehagen vil si at barnehagen arbeider for å forebygge utfordringer, og at tiltak settes inn umiddelbart når utfordringer avdekkes. Tiltak kan være å tilrettelegge innenfor det ordinære tilbudet og/eller ved å sette inn særskilte tiltak. Tiltakene kan skje en til en, i smågrupper og i fellesskapet. Inkludering innebærer at alle som er tilknyttet barnehagen viser aksept for at alle har sin naturlige plass i fellesskapet.

LAGET RUNDT BARNA – TVERRFAGLIG SAMARBEID TIL BARNETS BESTE

Ansatte med god kompetanse og nære relasjoner til barna og elevene er avgjørende for at vi får et inkluderende og godt utdanningsløp for alle. Barnehager og skoler skal, i samarbeid med det lokale støttesystemet, være rustet til å møte mangfoldet blant barn og elever. Barnehage, skole og støttesystemet skal samarbeide om å yte tjenester til barn og unge med ulike behov. Sør-Aurdal kommune har et tverrfaglig **innsatsteam** som er satt sammen av blant annet ansatte ved helsestasjonen, barnehage, skole, kommunepsykolog, PPT osv. Målet med innsatsteamet er å sikre tidlig og riktig tiltak for barn, unge og deres familier som kan oppleve utfordringer i hverdagen som kan kreve litt ekstra oppfølging eller hjelp. Innsatsteamet er et lavterskeltilbud som kan bidra i slike tilfeller. https://www.sor-aurdal.kommune.no/tjenester/familie-helse-og-omsorg/innsatsteam-for-barn-og-unge/

Barnehagen samarbeider med:

- Helsestasjonen
- Vernepleier i barnehage og skole
- PPT (pedagogisk psykologisk tjeneste)
- Barnevernet
- Logoped
- Fysioterapeut
- Sykehuset Innlandet, habiliteringstjenesten
- Skoler i nærområdet (praksiselever og lærlinger)

Flere av våre samarbeidspartnere er jevnlig innom i barnehagen for veiledning av personalet og generelle observasjoner. Foreldre vil alltid bli kontaktet for samtykke om det skulle bli aktuelt med spesifikke observasjoner av enkeltbarn.

VI HAR ALLTID BARNETS BESTE I FOKUS!

RO, HVILE OG SØVN

I barnehagen er det mye aktivitet og mange inntrykk i løpet av en dag. Barn har behov for ro, hvile og søvn i løpet av hverdagen for å bearbeide alle inntrykk. De yngste barna trenger å sove på dagtid i barnehagen for å få nok hvile og søvn i løpet av døgnet. Dette legger vi til rette for. I tillegg har de barna som ikke sover en fast hvilestund eller en rolig stund i løpet av dagen. De eldste kan finne ro og hvile ved å ligge på en madrass eller sitte rolig mens de hører på rolig musikk, lydbok eller noen leser for dem. Ofte slår vi av lyset også da dette skaper mer ro. Hvor lenge barna trenger å sove på dagtid og hvor mye hvile de trenger, er individuelt. Men barna blir mer slitne de dagene de er i barnehagen enn de dagene de er hjemme, og vil derfor ofte trenge mer søvn og hvile når de er i barnehagen. Hvis barna ikke får nok hvile og søvn på dagtid kan de bli overtrøtte/overstimulerte på kvelden og da kan det igjen bli vanskelig for barnet å finne roen selv ved legge tid.

Barnas søvn kan deles inn i søvnsykluser. I spedbarns alder er varigheten på en søvnsyklus ca. 60 minutter, og søvnsyklusen endres gradvis fram mot fireårsalderen til 90 minutter (som hos voksne). En søvnsyklus starter og avsluttes med lett REM – søvn, ca. 10-15 minutters varighet i hver søvnsyklus. REM- søvn kjennetegnes ved at barna sover «lett» og kan våkne av ytre forstyrrelser, være litt i aktivitet og gjøre ansiktsgrimaser. Deretter går søvnsyklusen videre til Dyp-søvn-fasen som kjennetegnes med minimal aktivitet og jevn pust.

Barna skal ikke vekkes når de er i dyp-søvn-fasen. Det vil si at de ikke skal vekkes for tidlig etter at de har sovet for at hjernen skal få tilstrekkelig med hvile. Vi i barnehagen og i samråd med helsestasjonen anbefaler derfor at barna får sove minimum 1 time. I kommunikasjon med foreldrene avtales det hvor mye søvn hvert enkelt barn trenger til enhver tid for at barnet skal ha det bra i hverdagen. Spør helsesykepleier på helsestasjonen om råd hvis dere har behov.

HVORFOR ER DET VIKTIG Å FÅ NOK SØVN?

Det er fordi:

- det er enklere å lytte til følelsene mine når jeg er uthvilt
- jeg får slappet av
- jeg får påfyll av energi
- nå kan hjernen min utvikles og modnes
- jeg får bearbeidet opplevelser og inntrykk
- immunforsvaret mitt styrkes
- jeg blir kjent med kroppen min

TRAFIKKSIKKERHET I KOMMUNEN OG I BARNEHAGEN

Sør-Aurdal kommune er en trafikksikker kommune. Rundt barnehagen skal alle kunne ferdes trygt. For å få til dette må alle ha en god oppførsel rundt trafikken og tenke på andre rundt seg. Målet er at alle i kommunen skal blir mer oppmerksomme på trafikksikkerhet der de ferdes. Vi forventer at alle kjører forsiktig og rygger inn når de skal parkere på barnehagens parkeringsplasser. Slå alltid av motoren på bilen.

I uke 42 har vi trafikk-uke i barnehagen. Trafikksikkerhet skal være en naturlig del av barnehagens innhold gjennom året. Målet er at barna skal få opplevelser og erfaringer rundt trafikksikkerhet når vi går på tur utenfor barnehagens område, men også når de leker med kjøretøy i sandkassa, sykler på sykkelbanen og har rollelek. Det er gjennom lek barna lærer best! Sykkelbanen gir oss mulighet til å lage vårt eget mini-trafikkmiljø for å ha fokus på det holdningsskapende med tanke på trafikk.

Når klubbarna drar på svømming har vi med oss godkjente bilputer som barna sitter på i drosja. Alle bruker bilbelte som settes ordentlig på før vi kjører. Om vi skal ut på andre turer informerer vi foreldrene om dette og ber om tillatelse til å kjøre offentlig transport med bilputer. Om foreldrene ikke ønsker dette kan de si nei, eller få tilbud om å komme og sette inn eget sete i taxi, eller kjøre barnet selv.

Både små og store barn går på tur i barnehagen – korte og lengre turer. Vi bruker refleksvester, øver på å se til begge sider før vi går over veien, går langs kanten og stopper når det kommer biler. Vi har fokus på å være oppmerksomme når vi ferdes i trafikken. For de minste barna har vi store turvogner med plass til 4 barn som vi også bruker mye. Det er ikke alltid så lett å forflytte seg når vi må ferdes langs bilveien i Reinli, men vi bruker de mulighetene vi har. Nærmiljøet til barnehagen har flere turmuligheter. I skogen har vi en flott plass med lavvo, og vi har mulighet til å oppsøke en gapahuk øverst på jordet ved stavkirken. I tillegg har vi en grillhytte i enden på lekeplassen i barnehagen.

Husk å alltid lukke portene inn til barnehagen ordentlig både ved levering og henting. Ingen barn skal gå inn eller ut av porten alene eller med bare søsken. Se alltid etter dette når dere henter og leverer. Barna er raske og kan stikke gjennom porten raskere enn du aner! Vi har ingen barn å miste! Det er foreldrenes ansvar å åpne og lukke porten. Vi ønsker ikke at barn skal lukke opp porten og gå alene inn i barnehagen og til avdeling. Foreldrene skal alltid være med!

Parkering ved barnehagen er dessverre en utfordring da vi ikke har så god plass. Derfor er det viktig at ansatte og foreldre samarbeider for å få det til så godt som mulig. Noen ansatte parkerer ved kapellet og noen på skrå inntil hverandre nede på parkeringsplassen. Foreldre kan parkere begge steder. Bussholdeplassen kan også brukes ved behov, unntatt kl. 08:00-08:15 grunnet elever som skal på skolebuss.

Om man parkerer på busslomma skal man kun parkere med fronten på bilen nedover for å slippe å krysse motgående veibane på vei ut igjen! Ellers er det skiltet der det er reservert for varelevering og bevegelseshemmede – der skal det ikke parkeres.

Noen ganger opplever vi dessverre at vi ser barn som ikke sikres tilstrekkelig i bil, på sykkel eller andre kjøretøy på veg til og fra barnehagen. Det er foreldrenes ansvar å følge regler og vurdere sikkerheten. Vi har som praksis at vi sier ifra til den det gjelder i beste mening av hensyn til barnets sikkerhet og behov om det skulle være noe. Noen ganger avholdes det også trafikk kontroll i området rundt barnehagen.

UTVIKLINGSARBEID BARNEHAGEÅRET 2025/2026

Rammeplan for barnehagen | udir.no er en forskrift som beskriver innholdet og oppgavene i norske barnehager. Den er en del av barnehageloven og gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver. Målet med rammeplanen er at alle barnehagebarn skal få et godt tilbud, uansett hvilken barnehage de går i. Barnehagene skal bruke rammeplanen som utgangspunkt for sitt arbeid.

Rammeplanen er et viktig verktøy som hjelper oss med å sikre at alle barn får en helhetlig og god oppvekst i barnehagen, og dette barnehageåret vil vi ha rammeplanen som utgangspunkt for et utviklingsarbeid for alle ansatte via månedlige personalmøter og planleggingsdager og direkte med barna i hverdagen.

Gjennom dette arbeidet vil vi fokusere på å styrke kvaliteten i vårt pedagogiske tilbud. Vi vil jobbe med å utvikle og forbedre våre metoder og praksis, slik at vi kan gi barna de beste mulighetene for læring og utvikling.

Eksempler på temaer fra rammeplanen:

- 🍀 Trygg og god barnehagestart
- 👦 Vennskap
- 🛝 Lek
- 🗣️ Fagprat om barnehagens fagområder
- 👭 Inkluderende fellesskap
- ❤️ Barns beste
- 📢 Kommunikasjon og språk
- 💟 Omsorgsfulle relasjoner
- 💬 Flerspråklige barn
- 🤝 Samarbeid hjem-barnehage

OVERGANGER – EN DEL AV LIVET

Overganger er en del av livet. Vi beveger oss hele tiden fra et sted til et annet. Overganger er ofte slutten på noe, og begynnelsen på noe annet. Det er viktig å vite noe om hvordan overganger kan påvirke oss fordi det ofte er knyttet mange følelser til endringer. Overganger kan skape utvikling, bygge identitet og gi oss opplevelser og nye erfaringer, men de kan også gjøre oss sårbare og usikre. Uansett vil disse erfaringene være med oss videre i møte med verden og menneskene rundt oss.

I barnehagen snakker vi om overganger når barna starter opp i barnehagen for første gang, når barnet bytter avdeling og når barnet skal begynne på skolen. Barna opplever også flere overgangssituasjoner i hverdagen. Uansett hvilken overgang det er snakk om, er det viktig å gjøre de så trygge og gode som mulig. Det handler om å gi nok tid, og se enkeltbarnet og enkeltbarnets behov i overgangssituasjonene.

OVERGANGSSITUASJONER I HVERDAGEN

Hver eneste dag opplever barna flere overgangssituasjoner i hverdagen. Som for eksempel overgangen mellom hjem og barnehage. Vi vet at det er av stor betydning at denne overgangen oppleves så trygg og god som mulig for både barn og foreldre.

I barnehagen kan overgangssituasjoner defineres som skifte av aktiviteter. Disse er det mange av i løpet av en dag! Noen eksempler: fra lek til ryddetid, fra ryddetid til samlingsstund eller påkledning i garderobe, fra samlingsstund til håndvask og måltid, fra måltid til bleieskift/soving eller do og påkledning i garderoben etc.

Overgangssituasjoner kan være krevende på flere måter. De er ofte uoversiktlige i form av at det er mye som skjer på samme tid, det oppstår gjerne litt venting, det er flere beskjeder og forholde seg til og det kan oppstå konflikter. Det er viktig at personalet er tydelige i de beskjedene som formidles, og at det legges til rette for gode rutiner og en organisering som skaper forutsigbarhet for barna.

Å STARTE I BARNEHAGEN

«*Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen*». (Rammeplanen for barnehagen 2017)

Det å begynne i barnehagen er en stor overgang for både barn og foreldre. Det er viktig at også foreldrene opplever den første tiden i barnehagen som tillitsvekkende og god. Dette vil være med å danne grunnlaget for at barnet opplever barnehagen som et trygt sted å være. Et godt samarbeid og en kontinuerlig dialog mellom familien og barnehagen vil være avgjørende for at dette skal fungere best mulig.

Det er individuelt hvor lang tilvenningsperiode barna trenger før de viser tegn til trygghet etter oppstart i barnehagen. Barnehagen setter i utgangspunktet opp tre til fem tilvenningsdager der de foresatte er til stede sammen med barnet sitt. Her er det viktig med god dialog mellom foresatte og ansatte, og at det tas individuelle hensyn etter barnets behov så godt det lar seg gjøre. Resten av barnegruppen på avdeling må også ivaretas i tilvenningsprosessen. Det er

mange endringer også for disse barna, og det å ha mange ukjente foreldre innom i flere uker kan være krevende.

Hvert barn får en tilknytningsperson/primærkontakt ved oppstart i barnehagen. Dette vil det komme mer informasjon om på første barnehagedag. Primærkontakten er tett på barnet og fungerer som en trygg base så lenge det er behov for det. Gjennom god og trygg tilknytning til de ansatte vil barnet utforske og bli kjent med sine nye omgivelser. Primærkontakten vil også være kontaktperson for foresatte gjennom oppstartsperioden. Vi jobber ofte i tospann, slik at barnet vil i hovedsak ha en tilknytningsperson, men at det er to ansatte tett på under tilvenning for å skape trygghet mellom barnet og en ansatt til. Dette i tilfelle sykdom e.l.

Barnehagen inviterer til besøksdag på våren før nytt barnehageår, og i forkant av oppstart for de barna som eventuelt starter i løpet av året. Da kan barnet og de foresatt komme i barnehagen for å bli litt kjent før oppstart.

OVERGANGER INNAD I BARNEHAGEN

Barnehagen er organisert i ulike avdelinger og aldersgrupper. Ved oppstart av nytt barnehageår i august vil de fleste barn oppleve noen endringer. Noen barn bytter avdeling, noen barnegrupper får tilført nye barn og det kan bli endringer i personalsammensetningen. Foreldrene vil få informasjon om eventuelle endringer før nytt barnehageår.

Selv om barna har gått i barnehagen er lengre periode, så kan denne overgangen oppleves som utrygg fordi det fører med seg noen endringer. Eksempler på dette:

- På storbarnsavdeling teller barna 1 plass. Det vil si at voksentettheten ikke er like stor som på småbarnsavdelingen. Småbarn: 1 voksen på 3 barn og storbarn: 1 voksen på 6 barn.
- Det er ofte litt endringer i dagsrytmen fordi storbarn primært har sin utetid etter lunsj. Hvis det er noen barn som fortsatt sover, vil det bli tilrettelagt for dette.
- Flere faste aktiviteter gjennom uka som formingsaktiviteter, turdager, samlingsstund etc.
- Enda mer fokus på selvstendighet i hverdagen.

Personalet har utarbeidet gode rutiner for å ivareta denne overgangen på best mulig måte. Så langt det lar seg gjøre, bytter barnet avdeling med kjente barn og ansatte. Når det er avklart hvilken avdeling barnet skal gå på, går vi på besøk i forkant av nytt barnehageår/på våren for å bli bedre kjent. Personalet er ekstra oppmerksomme på de barna som de skal være sammen med det kommende barnehageåret for å begynne å skape gode relasjoner så tidlig som mulig. Også her er det viktig med god dialog mellom ansatte og de foresatte for å tilrettelegge best mulig for barna.

OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE/SFO

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole, og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til, og oppstart i skolen». (Rammeplanen for barnehagen 2017)

En av de største overgangene som barna møter i barnehagen, er overgangen til skolen. Det kan være en stor overgang å gå fra å være eldst i et trygt miljø i barnehagen, til å være yngst på skolen der man ikke er så trygg og godt kjent. Barn og foreldre kjenner ofte på mange forventninger knyttet til det å begynne på skolen, og for mange kan dette virke skremmende. Det er derfor viktig at vi forbereder barna og gir dem et så godt utgangspunkt som mulig. Den beste måten vi kan forberede barna på, er å være bevisst på de tingene vi gjør sammen med barna hver dag. Barna trenger positive erfaringer på alle områder for å utvikle selvstendighet. Det er viktig at de voksne møter barnet med en forventning og en tro på at de kan mestre.

Når barnet går siste året i barnehagen, blir de en del av «førskoleklubben». Førskoleklubben har fokus på gruppetilhørighet, selvstendighetstrening og skoleforberedende aktiviteter.

Barnehagen har i samarbeid med skolen satt opp en plan for overgangen til skolen. Planen inneholder blant annet rutiner for besøk, slik at barna kan bli kjent med lærer, eventuelle assistenter og skolen. De pedagogiske lederne har også overføringsmøter med skolen. På disse møtene utveksles det informasjon som skolen trenger for å møte hvert enkelt barn på best mulig måte. Dette samtykker foreldrene til på forhånd.

HVA FORVENTES DET FRA SKOLE AT BARNA SKAL MESTRE TIL SKOLESTART

Barnehagen har i dialog med skolen lagd en oversikt over ulike ferdigheter som barna bør mestre til skolestart. Ved å ha fokus på disse områdene både hjemme og i barnehagen kan vi sammen gi barna de erfaringene de trenger for å etter hvert mestre disse ferdighetene.

Påkledning:	Det er viktig at barna mestrer av- og påkledning selv. Barna må også klare å holde orden på klær og utstyr.
Selvstendighet ved toalettbesøk:	Det er viktig at barna øver på å være selvstendige når de er på toalettet. Barna må ha forståelse av hygiene og vite hvorfor det er viktig at man vasker hender etter toalettbesøk.
Samhandling med andre barn og voksne:	Det er viktig at barna lærer seg å vente på tur, ta hensyn, lytte og inkludere hverandre. Barna trenger veiledning for å lære seg gode strategier for å løse konflikter. Barna må kunne ta imot og utføre beskjeder, og forholde seg til rutiner og regler. Det er viktig å mestre å være en del av en større gruppe.
Innestemme:	Det er viktig at barna lærer at man ikke skal skrike eller være høylytte inne.
Blyantgrep:	Det er viktig å følge med på riktig blyantgrep i førskolealder.
Motorisk utvikling:	Det er viktig at barna er fysisk aktive for å få på plass grunnleggende ferdigheter. Lek og moro utendørs bidrar til allsidig bevegelse.

Språklig utvikling:	Det er viktig å bruke språket aktivt. God språkutvikling legger grunnlag for videre lese- og skriveopplæring. Tips til foreldre: ha fokus på hverdagssamtalen, hjelp barna med å utvide ordforrådet sitt. Ikke forenkle språket, forklar heller hva begrepene betyr. Les bøker, syng sanger, lær dere ulike rim og regler.

OPPSIGELSE AV PLASS FØR SKOLESTART

Om man ønsker at barnet skal gå i barnehagen helt fram til skolestart trenger man ikke å si opp barnehageplassen. Siden barnehagen er stengt tre uker på sommeren (uke 28,29,30) ser vi at mange velger å si opp plassen til barnet som skal begynne på skolen slik at de ikke bruker plassen etter sommerferien og trenger å betale for den. Oppsigelsestiden er en måned fra den 1. i hver måned. Foreldrene kan si opp en plass i god tid (utover en måned) med ønske om sluttdato, og betale til sluttdato. Juli er betalingsfri måned uavhengig om man sier opp plassen eller ei. Oppsigelse av plass skjer via søknadsportalen som finnes i visma foresatt appen eller via nettside: https://foresatt.visma.no/sor-aurdal

SAMARBEID BARNEHAGE-HJEM

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (Barnehageloven §1).

Samarbeidet mellom hjem og barnehage skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. (Rammeplan for barnehagen).

Mye av foreldresamarbeidet foregår i levering og henting. Den daglige dialogen mellom foreldre og ansatte er den viktigste formen for samarbeid slik at vi sammen kan møte barna best mulig og gi de en god hverdag. En gjensidig og god kontakt mellom foreldre og ansatte, har en positiv effekt på hvordan barna fungerer og trives. Det er viktig at vi utveksler informasjon som kan påvirke barnet.

Barnehagen bruker appen Visma min barnehage foresatt. I denne appen kan vi kommunisere i form av meldinger/beskjeder. Det blir også lagt ut en del informasjon fra barnehagen i denne appen.

Foreldresamtaler er også en del av samarbeidet mellom hjem og barnehage. Det er i utgangspunktet satt av tid til to foreldresamtaler gjennom året, en på høsten og en på våren. Foreldresamtalen på høsten er obligatorisk for alle barn, mens den på våren gjennomføres etter ønske og behov. For de barna som skal begynne på skolen gjennom føres det en obligatorisk samtale på våren der tema er overgang til skolen.

EKSTRA OPPFØLGING

I noen tilfeller kan det være behov for ekstra oppfølging. Da kan det være hensiktsmessig å sette opp flere samtaler slik at det er lettere for foreldrene og de ansatte å samarbeide. Dette kan for eksempel være at det oppstår utfordringer for barnet eller at det det er endringer i barnets liv som tilsier at man bør ha tettere oppfølging i en periode. Hvis det er andre samarbeidsinstanser som bør delta, blir disse involvert i samråd med foreldrene.

FORELDREMØTER

Foreldremøter er en samarbeidsarena for ansatte og foresatte. Vi setter opp et felles foreldremøte på høsten etter at det nye barnehageåret er godt i gang. Det varierer litt hvordan foreldremøtene blir organisert, men vi har gode erfaringer med at vi gjennomfører en fellesdel i gymsalen der alle foresatte er samlet, før vi går avdelingsvis. Møtet vil generelt inneholde en del praktisk informasjon om barnehagen, og rutiner og organisering på avdeling. Noen ganger inviterer vi andre instanser for å fortelle om samarbeid og hva de kan bidra med i vårt arbeid med barna, eller organiserer gruppeoppgaver som gjør det mulig for de foresatte til å sitte å diskutere sentrale temaer i barnehagen. Det er også rom for at de foresatte kan komme med spørsmål og innspill i forhold til hva vi skal snakke om. Det blir satt av tid til valg av FAU-representanter og mulighet for at foreldrene kan snakke sammen uten at personalet er til stede.

Ved ønske og behov kan det i tillegg settes opp et foreldremøte på våren.

FORELDREDUGNAD

På våren samarbeider barnehagen og FAU om foreldredugnad. Arbeidsoppgavene varierer fra år til år ut ifra hva det er behov for. Oppgaver som ofte går igjen er maling/beising, slå gress rundt lavvoen, snekring etc. Noen år har det vært mer omfattende oppgaver. Dugnaden oppleves svært positivt for oss i barnehagen fordi vi får unna en del arbeidsoppgaver som det ikke er kapasitet til å få gjennomført ellers i hverdagen. Oppgavene er ofte knyttet til det fysiske miljøet ute i barnehagen, og dette har mye å si for barna som oppholder seg der hver eneste dag.

FAU OG SU

Foreldresamarbeidet skal skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå, gjennom foreldrerådet (FAU) og samarbeidsutvalget (SU). (Rammeplanen for barnehage)

Foreldrerådet består av alle foreldrene i barnehagen. Foreldrerådet velger sine representanter til foreldrenes arbeidsutvalg (FAU). FAU jobber med saker som foreldrene ønsker å ta opp, de er også foreldrerådets talerør utad. Det er derfor viktig at alle foreldre har mulighet til å komme med sine synspunkter på saker som skal tas opp.

Det er praksis for at hver avdeling velger sine representanter på høstens foreldremøte. FAU konstituerer seg selv, og kan velge å ha foreldrerådsmøter i tilknytning til foreldremøter, men

uten personalet til stede. Leder og nestleder i FAU sitter som foreldrerepresentanter i Samarbeidsutvalget (SU). Det må velges vararepresentanter for SU på konstitueringsmøte for FAU.

Samarbeidsutvalget (SU) skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. De skal bli satt inn i, og har rett til å uttale seg i saker som er viktige for innholdet i barnehagen, virksomheten og i forhold til foreldrene. F. eks. endringer i drift, utnyttelse av arealet inne og ute, vurdere og fastsette årsplanen m.m. Det er ofte styrer som innkaller til møtene selv om det er leder i FAU som formelt sett er leder i SU. Vi har til nå gjennomført møtene på den måten at styrer er møteleder og FAU-leder skriver referat.

Sakslister og referater fra FAU-møter sendes til styrer og legges så ut på Visma. En folder om foreldreråd, FAU og SU finnes på Sør-Aurdal kommune sin hjemmeside.

Det blir arrangert sommerfest som en avslutning for de barna som skal begynne på skolen. Dette er det FAU-representantene som arrangerer i samråd med de andre foreldrene. Det er tradisjon for at de ansatte på den avdelingen førskoleklubben går, blir invitert på denne avslutningen.

Her finnes informasjon om foreldreråd, FAU og SU i barnehagene i Sør-Aurdal kommune: sor-aurdal.kommune.no/tjenester/skole-og-barnehage/skole/informasjon-om-foreldrerad-fau-og-su-ved-skolene/

FORELDREBESØK

I løpet av desember inviterer hver avdeling foreldrene til et lite besøk på avdelingen i tidsrommet 14.30-16. Dette er tenkt som en hyggelig førjulsstund der foreldrene kan få være litt sammen med barnet og få litt å bite i.

NÅR BARNA BLIR SYKE

Barn som går i barnehagen, er mer utsatt for infeksjoner enn andre barn fordi smitte skjer lettere der hvor mange personer er samlet over tid. Familiemedlemmer til barn i barnehage kan også oppleve at de er mer utsatt for infeksjoner spesielt det første året barnet går i barnehage. Vi har retningslinjer som er basert på anbefalinger fra Nasjonalt folkehelseinstitutt. Retningslinjene skal hjelpe ansatte og foresatte til å kunne vurdere når barn med nedsatt almenntilstand eller smittehensyn må være hjemme fra barnehagen. En viktig og generell regel er:

- Almenntilstanden skal være god nok til at barnet kan delta på alle aktiviteter i barnehagen. Barnet trenger ikke nødvendigvis å ha feber for å være syk. Hvis barnet ikke kan være ute i barnehagen, skal det holdes hjemme.
- Ansatte vil ringe til foresatte om det oppstår sykdom mens barnet oppholder seg i barnehagen. Barnet må da hentes så raskt som mulig.
- Ved sykdomstilfeller der det er greit å være obs på smitte/spredning vil barnehagen sende ut felles beskjed til alle foresatte. Da kan man være ekstra oppmerksom på sitt barn og bidra til å forhindre smitte.

Ved langvarig sykdom, 2 uker eller mer, kan det søkes om fritak for foreldrebetaling. Dokumentasjon fra lege/sykehus må legges ved (vedtekter for kommunale barnehager SAK).

God hygiene er viktig, og vi anbefaler håndvask for barna ved levering og henting i barnehagen!

Medisinering er i utgangspunktet foresattes ansvar, men dersom et barn har behov for medisinering i løpet av barnehagedagen har vi gode rutiner for å ivareta det. Foresatte må fylle ut medisinskjema og sørge for at de ansatte får tilstrekkelig informasjon om bakgrunnen for medisineringen og hvordan medisinen skal gis.

Under ser dere en oversikt over ulike typer sykdom som kan oppstå, og hvordan vi skal forholde oss til det.

Type sykdom	**Slik forholder vi oss til den**
Forkjølelse	Det er ingen restriksjoner for å være i barnehagen. Barnet skal være hjemme ved feber eller redusert allmenntilstand.
Oppkast/diare	Oppkast og diaré er **ekstremt smittsomt,** og vi ønsker å forebygge epidemier. Barnet kan ikke komme i barnehagen før det har gått **48 timer etter siste oppkast/diare.**
Feber	Ved feber skal ikke barnet være i barnehagen. Det samme gjelder når feberen er nedsatt med febernedsettende medisiner. Etter feber skal barnet ha en feberfri dag hjemme.
Øyebetennelse/katarr	Det er ikke grunnlag for å anbefale at barn med mild til moderat øyekatarr holdes hjemme. Ved kraftig øyekatarr med rikelig pussdannelse bør barnet holdes hjemme inntil pussdannelsen har avtatt. Dette er på grunn av risikoen for å smitte andre barn.

Hodelus	Ved tilfelle av lus skal barnet ha startet behandlingen før det få komme i barnehagen.
Brennkopper	Oppsøk lege på grunn av stor smittefare. Kan komme i barnehagen etter en dag med behandling (salve/antibiotika) dersom allmenntilstanden er bra. Dekk til brennkoppene godt!
Vannkopper	Alle vannkopper må være tørket inn før barnet kommer i barnehagen, dette kan ta ca. 5 dager (pluss/minus).
Barnemark	Barnet kan komme i barnehagen når behandlingen har startet.
Ringorm	Barnet kan komme i barnehagen dagen etter behandlingen er igangsatt.
Kikhoste	Vanlig regel er at barnet kan gå i barnehagen den 5. dagen etter at behandlingen med antibiotika er startet.
Kusma	Barnet skal holdes hjemme så lenge det er synlig hevelse av spyttkjertel. Vanligvis kan barnet gå i barnehagen ca. 9 dager etter at hevelsen startet.
Lungebetennelse	Allmenntilstand er avgjørende. Se regel for feber!
Meslinger	Dette bør avtales i samråd med lege på grunn av faren for smitte til andre. Vanligvis kan barna gå i barnehagen 4 dager etter at utslettet brøt ut. Sykdommen er blitt svært sjelden etter at vi begynte å vaksinere mot meslinger.
Skarlagensfeber	Barna er smittefrie når de har brukt penicillin i minst ett døgn og ikke har væskende hudsår, og de kan gå i barnehagen dersom allmenntilstanden tillater det og barnet ikke har feber.
Ørebetennelse	Allmenntilstanden er avgjørende. Se regel for feber!
Skabb	Kontakt fastlege for undersøkelse. Barn med skabb skal holdes borte fra barnehagen de første 24 timene etter at behandling har startet.

OBS! Vi ønsker ikke at foreldre gir barna paracet for å bedre formen for å komme i barnehagen. Personalet må ha beskjed om barnets tilstand når barnet kommer i barnehagen. Det kan være vanskelig å vurdere barnets form tidlig på morgenen. Gi oss beskjed om dere er i tvil, så vurderer vi gjennom barnehagedagen.

KLÆR OG UTSTYR I BARNEHAGEN

Vi ønsker at barna skal få mest mulig ut av utetiden. Den skal oppleves som positiv og være en god lekearena. Vi vet av erfaring at det er svært viktig at barna har nødvendige klær og utstyr for at kvaliteten på utetiden skal være god. Barna trenger klær og utstyr som holder de passe varme og tørre i all slags vær, uansett årstid. Barnehagen ønsker et godt samarbeid med dere foresatte slik at vi sammen kan etablere gode rutiner som ivaretar barnas behov på en god måte.

Barnehagen skal:

- Informere foreldrene om hvilke klær og utstyr som er nødvendige for barna å ha i barnehagen. Det henger klær og utstyrslister i garderoben, og denne er også delt på Visma.
- Gi beskjed til foreldre hvis barnet mangler noe, på telefon eller melding på Visma.
- Henge våte ytterklær på knagger utenfor inngangen. Det er da foreldrenes ansvar å ta det med hjem til tørk/sjekke om det kan henges inn igjen.
  NB! Vått tøy tørker ikke inne i garderoben når det henger tett-i-tett med annet tøy.
- Samle brukte/våte votter i en kasse i garderoben. Foreldrene må ta med vottene hjem til tørk.
- Samle vått skift i pose og legge det på garerobeplassen til barnet.

Foreldrene skal:

- Sjekke klær og utstyrsliste. Sørge for at barnet har nok klær og utstyr i barnehagen.
- Sjekke om yttertøy har funksjonell strikk til å ha under skoen. Bytte hvis nødvendig.
- Ta med vått skift hjem, og ta med nytt neste barnehagedag.
- Sjekke om yttertøy, sko/støvler og votter må hjem til vask eller tørk.
- Vrenge/rette alle klær før bruk.
- Være med å holde orden på garderobeplassen til barnet ditt. Legge frem det barnet skal ha på seg ute av mellomlag, lue, buff/hals og votter.

Vi er ikke opptatt av merke eller pris, men at klærne er riktig størrelse og er funksjonelle i forhold ulike årstider og det været som følger med. Det å kjøpe brukt kan være like bra som å kjøpe nytt - ikke minst er det både økonomisk og miljøvennlig.

KLÆR OG UTSTYRSLISTE

Klær og utstyr som skal være i barnehagen året rundt:

- 2 hele skift som inneholder: bukse, genser, t-skjorte, truse og sokker
- Bodyer for de yngste
- Innesko (sandaler eller tøfler e.l.)
- Smokk, koseklut/bamse til de barna som har behov for det
- Bleier, våtservietter og evt. krem/salve til barna som bruker det

Vår og høst:

- Ullundertøy (strømpebukse, stillongs, trøye/body + ullsokker)
- Fleecetøy og/eller ulltøy (genser og bukse eller dress)
- Tynn lue og/eller pannebånd
- Tynne vanter og/eller votter
- Hals/buff
- Tynn dress (parkdress) eller jakke og overtrekks bukse
- Vindtett jakke
- Regntøy (regndress eller gummibukse og gummijakke) med hette og evt. sydvest.
- Regnvotter, 2 par
- Støvler/dockboots, som tåler vann
- Kan være praktisk med vanntette joggesko/overgangs sko

Utstyr til soving i vogn:

- Vogn
- Dyne/tynn pose på sommer
- Dunpose, god og varm, til vinter
- Skinn til bruk i bunnen av vogna
- Myggnetting
- Et ekstra teppe som kan brukes etter behov
- Ekstra lue (tynn) og tynne votter til soving

Utstyr til soving på madrass:

- Laken
- Dyne med dynetrekk, evt teppe.
- Pute med putetrekk (hvis barnet bruker det)

Sommer:

- Solkrem og solbriller
- Shorts og t-skjorte
- Joggesko
- Vindtett jakke.
- Regntøy (regndress eller gummibukse og gummijakke)
- Støvler
- Evt. caps/solhatt

Vinter:

- Ullundertøy (strømpebukse, stillongs, trøye/body)
- Fleecetøy og/eller ulltøy (genser og bukse eller dress)
- Varm lue
- Vintervotter, 2 par
- Hals/buff
- Tykk dress (vinterdress) eller vinterjakke og vinterbukse
- Cherrox/vintersko. Sko som tåler regn, snø og kulde

Annet:

- <u>Husk å merke</u> alle klær og utstyr med navn. Navnelapper og merkepenn kan brukes.
- Hvis skifteklær blir med hjem, må dere ta med nytt neste barnehagedag.
- Hjelp oss å holde garderobeplassen ryddig. Dette gir bedre oversikt og er svært tidsbesparende for både barn og voksne.
- Vi ringer dere foreldre hvis barnet mangler nødvendige klær og utstyr. Da må dette bringes til barnehagen så fort som mulig samme dag. Hvis det ikke haster, sender vi ut beskjed på Visma.
- Pass på at strikken under beina på dress og regnbukse er hel og i orden til enhver tid.

KONTAKTINFORMASJON BARNEHAGE OG BARNEHAGELEDELSE

Styrer:
Silje Gustavsen silje.gustavsen@sor-aurdal.kommune.no
Tlf. 91894437

- Rødhette tlf. 95147890
- Blåmann tlf. 90709204
- Svartbjørn tlf. 90705932
- Brunbjørn tlf. 90701591

Kommunalsjef for oppvekst og kultur:
Inger Randi Islandsmoen Kleven inger.randi.islandsmoen.kleven@sor-aurdal.kommune.no
Tlf. 97508072

Rådgiver barnehage:
Gunvor Elene Thorsrud gunvor.elene.thorsrud@sor-aurdal.kommune.no
Tlf. 40103450

FAU BARNEHAGEÅRET 2025/2026

Avdeling/ kull	**Hvem**	**År valgt**	**Ansvar**
2023	Anne Sofie Giæver Onstad	25/26	Nestleder
2024	Ole Martin Hagene	25/26	Kasserer
2023	Henning Bøen	24/25	Leder
2024	Jorid Heiene	25/26	Sekretær
2022	Karoline Karlsgot	25/26	Innkjøp/div oppgaver
2020	Kristin Skavelden Skjelfjord	24/25	Innkjøp/div oppgaver
2021	Siri Kvaal	25/26	Diverse oppgaver

Årsplanen er godkjent i samarbeidsutvalget 13.10.2025